

Foto: Vojtěch Hlávka - Člověk a víra; Adb - Adobe stock

Ministrant KNIHOVNÍKEM

Velevážení pánové, pakliže si dobře vzpomínám, prošli jsme se v uplynulých číslech tohoto slovatného časopisu slavením jednotlivých svátostí. Tento kratičký seriál se nám podařilo úspěšně uzavřít, pročez se můžeme s chutí vrhnout do dalšího.

„Nahé jsou všechny národy bez knih a nemohou zápolit beze zbraně s protivníkem našich duší...“ tak psal blahé paměti svatý Konstantin-Cyryl ve svém slavném Předzpěvu ke staroslověnskému překladu evangelia. Samozřejmě tím myslel na prvním místě knihy Písma, ovšem v dané situaci jeho slova můžeme vztáhnout na knižní gramotnost všeobecně. A budeme-li chtít tento výrok parafrázovat, můžeme říci, že „nahrání jsou všichni ministranti bez knih“.

A máme nějaké knihy?

Otevřeme-li příslušnou skříň v sakristii, objeví se nám před očima slušná řádka knižních hřbetů, obvykle v červené vazbě. Pojďme tedy společně tuto knihovnu navštívit – v následujících měsících se můžeme věnovat jednomu titulu po druhém, dnes si dopřejeme stručný přehled.

Nejobtížnější kniha, kterou v této řadě knih najdete, bude nejspíše takřčený misál. Své jméno si přinesl ze svého rodného jazyka, totiž z latiny; tam se jmenuje Missale a je rodu středního. Je vám bezpochyby zřejmé, že souvisí s výrazem missa neboli mše. A vskutku – je prakticky nemožné přichystat slavení mešní bohoslužby bez misálu. Proč?

Když se zeptáme, co odlišuje mši svatou od veškerých dalších bohoslužeb, odpověď bude jednoznačná: proměňování, tedy slavení eucharistie. A jako má slavení eucharistie ústřední postavení ve mši, tak mají příslušné texty, tedy eucharistické modlitby, své centrální místo právě v misálu. Jistě, řada kněží zná alespoň jednu eucharistickou modlitbu zpaměti, ale jak velí zkušenost, to, co si pamatujeme nejlépe, se nám z hlavy vypaří právě tehdy, když se to hodí nejméně. To bych vám mohl vyprávět ze vzpomínek na práci v rádiu, na přímé přenosy, ó jéje... A běda, třikrát běda ministrantovi, který by chtěl vyzkoušet, jakého má třeba pan kaplan pamatováka!

V misálu najdeme ovšem nejen eucharistické bohoslužby, ale i další texty, které se

užívají při mši – kromě textů z Písma a společných přímluv. Ty mají totiž své vlastní knihy.

Kterépak to jsou?

Biblické texty najdeme v takzvaných lekcionářích – i jejich jméno má svůj latinský kořen; výraz lectio totiž znamená prostě čtení. Lekcionáře jsou hubenější než misál, ovšem na druhou stranu bývají hojněji zastoupené. Soubor biblických textů určených ke čtení při liturgii je totiž rozdělen celkem

do sedmi svazků. Jakýpak že je v tomto rozdělení řád, to si povíme někdy příště. Pro tuto chvíli postačí vědět, že pro slavení jedné bohoslužby postačí vždy právě jeden konkrétní svazek.

Také již zmiňované přímluvy mívají vlastní knížku. Je o poznání tenčí než lekcionář, o misálech nemluvě, a ne vždycky mívá červenou vazbu. Nejčastěji – ale ne vždy – poznáte knihu přímluv podle hnědého nebo modrého hřbetu. Nejčastěji se v sakristiích vyskytují soubory přímluv dva – jeden pro neděle a pohyblivé slavnosti, druhý pro všední dny a svátky s pevným kalendářním datem.

Pokud bychom se ptali, co lze v naší sakristijní knihovničce ještě objevit, mohou to být další doplňky k uvedeným knihám. Jako samostatné svazky se vydávají obřady ke slavení jednotlivých svátostí a dalších obřadů – našli bychom tu texty pro slavení křtu dětí, pro svatbu, ale i pro pohřeb a poslední rozloučení. Tmavočerveným hřbetem se honosí Benedikcionál, který obsahuje nejrozumnější žehnací modlitby, od žehnání adventního věnce třeba po novou hasičskou stříkačku. A pro případ, že se kolem oltáře sejde více kněží, byly vydány takzvané koncelebrační texty – ty obsahují právě jen zmiňované eucharistické modlitby, které pronášejí kněží společně, slaví-li společnou bohoslužbu. A to už se vůbec nezmiňuji o různých zpěvnících a kancionálech...

Jak vidíte, dráží kolegové, najde se toho v sakristii ke čtení dost a dost. Vzhledem k tomu, že jste se prolouskali mým článkem až k těmto řádkům, soudím, že jste nepochybně schopnými čtenáři, proto vám nebude činit potíže do některých ze zmiňovaných knih nahlédnout. Postupem času tak učiníme i na těchto stránkách.

Na viděnou, resp. na čtenou se těší otec Zdeněk Drška

BOŽÍ INFLUENCER

TEXT ZBYNĚK PAVIENSKÝ
KRESBA CZINA

CARLOVI RODIČE BYLI SICE JAKO RODILÍ ITALOVÉ POKŘTĚNÍ, ALE VÍRU NEPRAKTIKOVALI A NIC O NÍ NEVĚDĚLI. BOŽÍM ŘÍZENÍM SE CARLOVOU CHŮVOU STALA BEÁTA, KTERÁ HO ZAČALA VYUČOVAT VE VÍŘE. PRVNÍ PLODY NA SEBE NENECHALY DLOUHO ČEKAT.

